

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2015 M. SAUSIO 15 D. NUTARIMO NR. O3-3 „DĖL ELEKTROS ENERGIJOS
PERDAVIMO, SKIRSTYMO IR VISUOMENINIO TIEKIMO PASLAUGŲ BEI
VISUOMENINĖS KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS NUSTATYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m.

d. Nr. O3E-

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 2 punktu ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2019 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos pakeitimo“ Taryba n u t a r i a:

1. Pakeisti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 „Dėl Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintą Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodiką:

1.1. Pakeisti 5.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„5.2. nurodytos Metodikos IV ir V skyriuose – nustatomos atsižvelgiant į reguliuojamų kainų paslaugų teikimo ekonomiškai pagrįstus kaštus, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelną;“

1.2. Papildyti 8.3 papunkčiu:

„8.3. Sąnaudos, skirtos elektros perdavimo tinklų infrastruktūros parengimui darbui sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos elektros tinklais, ir elektros energetikos infrastruktūros bendro intereso projektų sąnaudos, kurios negali būti priskirtos konkrečiam investicijų projektui, įvertinamos apskaičiuojant būtinųjų metinių operacinių kaštų dydį.“

1.3. Papildyti 18¹ punktu:

„18¹. Tarybos motyvuotu sprendimu elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinkluose kainos viršutinė riba gali būti koreguojama skirtumu tarp skirstymo sistemos operatoriaus garantiniam elektros energijos tiekimui vykdyti patirtų kaštų ir iš garantinio elektros energijos tiekimo gautų pajamų.“

1.4. Pripažinti netekusiu galios 20.2.2 papunktį.

1.5. Papildyti 28¹ punktu:

„28¹. Visuomeninio tiekimo paslaugos atveju nustatomas visuomeninio tiekėjo pelnas, kuris apskaičiuojamas pagal (12¹) formulę:

$$NP_{vt} = P_R \times PM_{vt} \times E_{vt}(12^1)$$

čia:

NP_{vt} – visuomeninio tiekėjo pelnas, EUR;

P_R – prognozuojama elektros energijos rinkos kaina, nustatyta pagal Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodiką, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. O3E-152 „Dėl Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, EUR/kWh;

PM_{vt} – visuomeninio tiekėjo pelno marža, lygi 3 proc.;

E_{vt} – visuomeninio tiekėjo prognozuojamas parduoti elektros energijos kiekis, kWh.“

1.6. Papildyti 28² punktu:

„28². Visuomeninio elektros energijos tiekimo paslaugos atveju pelno koregavimas atliekamas pagal Metodikos 29.2–29.5 papunkčius. Faktinio pelno, apskaičiuoto Metodikos 28¹ punkte nustatyta tvarka, korekcijos nėra atliekamos.“

1.7. Pakeisti 29 punktą ir jį išdėstyti taip:

„29. Apskaičiuojant protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelno, viršijimo dydį, palyginti su nustatyta investicijų grąža, visuomeninio tiekėjo atveju – nustatyto visuomeninio tiekėjo pelnu, įvertinus taikytinų koregavimo koeficientų įtaką, skaičiuojamą po reguliuojamos veiklos pirmų dviejų reguliavimo periodo metų, o vėliau viso reguliavimo periodo, kuriuo mažinamas reguliuojamos veiklos leistinas pajamų lygis ateinantiems metams, įvertinama:

29.1. Įmonės uždirbta faktinė grąža iš reguliuojamos veiklos;

29.2. Įmonės gautos papildomos pajamos, susijusios su reguliuojamų paslaugų ir (ar) produktų teikimu, kuriems teikti naudojami ar nenaudojami reguliuojamos veiklos ištekliai;

29.3. kaštų, kuriems Taryba nustatė atitinkamus normatyvus Metodikos 20–23 punktuose nurodytoms sąnaudų grupėms, viršijimo suma, kuri apskaičiuojama Metodikos nustatyta tvarka;

29.4. Įmonėms nukrypus nuo Tarybos nustatytų rodiklių, lemiančių jų veiklos efektyvumą;

29.5. praėjusių laikotarpių investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelno, korekcijos, nustatytos Tarybos sprendimu.“

1.8. Pakeisti 29¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„29¹. Kai Metodikos 29 punkte numatyta tvarka apskaičiuotos investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelno, viršijančios Tarybos nustatytą dydį, grąžinimas išdėstomas per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, įvertinama pinigų kaina. Pinigų kainos nustatymui taikomas Lietuvos banko pinigų finansų įstaigų paskolų euro zonos ne finansų bendrovėms likučių palūkanų normos svertinis vidurkis už paskutinius paskelbtus 12 mėnesių iki Metodikos 115 punkte nurodyto termino.“

1.9. Pakeisti 30 punktą ir jį išdėstyti taip:

„30. Taryba, atlikdama teigiamos investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelno, neatitikties ribos koregavimą, atsižvelgia į prognozuojamus Įmonės pelningumo rodiklius iki reguliavimo periodo pabaigos. Jeigu vėlesniais reguliavimo periodo metais Įmonės pelningumo rodikliai, įvertinus Įmonei nustatytus efektyvumo rodiklius, yra žemesni nei Tarybos prognozuota, skirtumas tarp prognozuotos ir faktinės investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – visuomeninio tiekėjo pelno, įvertinamas nustatant ir (arba) koreguojant artimiausių metų kainų viršutinės ribas. Veiklos efektyvumui įvertinti Tarybai Įmonė turi pateikti nurodytų konkrečių kaštų grupių, kurios darė įtaką Įmonės pelningumui, efektyvumo skaičiavimus. Metų, kuriais koreguojama teigiama investicijų grąžos, visuomeninio tiekimo paslaugos atveju – pelno, neatitiktis, efektyvumas įvertinamas, atsižvelgiant į Įmonės jau pasiektus efektyvumo rodiklius.“

1.10. Papildyti 31¹ punktu:

„31¹. Tarybos motyvuotu sprendimu elektros energijos skirstymo paslaugos VI tinkluose kainos viršutinė riba gali būti koreguojama skirtumu tarp skirstymo sistemos operatoriaus garantiniam elektros energijos tiekimui vykdyti patirtų kaštų ir iš garantinio elektros energijos tiekimo gautų pajamų.“

1.11. Pakeisti 99 punktą ir jį išdėstyti taip:

„99. Koreguotos t metų visuomeninio tiekėjo leidžiamos pajamos apskaičiuojamos pagal formulę:

$$OPEX'_{(be\ DU)vt,t} + OPEX'_{(DU)vt,t} + M_{vt,t} + N_{vt,t} + NT_{vt,t} + S_{vt,t} - OI_{vt,t} - K_{vt,t} + NP_{vt,t} \quad (60)$$

čia:

$P'_{vt,t}$ – koreguotos t metų visuomeninio tiekėjo leidžiamos pajamos, EUR;

$OPEX'_{(be\ DU)vt,t}$ – koreguoti t metų OPEX (be DU) kaštai;

$OPEX'_{(DU)vt,t}$ – koreguoti t metų darbo užmokesčio kaštai;

$M_{vt,t}$ – planuojami t metų mokesčiai;

$N_{vt,t}$ – planuojamos t metų nusidėvėjimo sąnaudos;

$NT_{vt,t}$ – planuojamos t metų nurašomo turto sąnaudos;

$S_{vt,t}$ – planuojamas t metų OPEX padidėjimas/sumažėjimas, sąlygotas teisės aktų pasikeitimų ir/ar kitų objektyvių (nuo Įmonės nepriklausančių) veiksnių;

$OI_{vt,t}$ – planuojamos t metų kitos pajamos;

$K_{vt,t}$ – Tarybos nustatyta praėjusių laikotarpių visuomeninio tiekėjo pelno korekcija;

$NP_{vt,t}$ – visuomeninio tiekėjo pelnas, EUR.“

1.12. Pakeisti 107 punktą ir išdėstyti jį taip:

„107. Vartotojams, kuriems pagal Elektros energetikos įstatymą ir kitus teisės aktus visuomeninis tiekėjas privalo tiekti elektros energiją, visuomeninės elektros energijos kainos viršutinė riba skaičiuojama sumuojant elektros energijos įsigijimo kainą, visuomeninio tiekimo paslaugos, perdavimo paslaugos AĮ tinklais kainos viršutinę ribą, sisteminių paslaugų, VIAP kainas ir skirstymo paslaugų, priklausomai nuo to, iš kurios įtampos tinklų vartotojas gauna elektros energiją, kainų viršutinės ribas. Visuomeninių elektros energijos kainų viršutinės ribos papildomai įvertina reguliavimo svirtus, pavyzdžiui, elektros energijos įsigijimo kainos pokytį, ir apskaičiuojamos pagal formulę:

$$T_{g,t} + \Delta T_{g,t-2} + T'_{vt,t} + T'_{110,t} + T_{sis,t} + T_{viap,t} + T'_{10,t} + T'_{04,t} + \Delta T'_{STO(10,04),t-2} \quad (65)$$

čia:

$VT'_{(10,04)t}$ – visuomeninių elektros energijos kainų viršutinės ribos vartotojams, gaunantiems elektros energiją iš skirstymo atitinkamai VĮ ir ŽĮ tinklų t metais, EUR/kWh;

$T_{g,t}$ – prognozuojama elektros energijos įsigijimo kaina t metais, EUR/kWh;

$\Delta T_{g,t-2}$ – $t-2$ metų faktinės elektros energijos įsigijimo kainos ir prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos skirtumas, EUR/kWh;

$T'_{vt,t}$ – elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba t metais, EUR/kWh;

$T'_{110,t}$ – elektros energijos perdavimo AĮ tinklais paslaugos kainos viršutinė riba t metais, EUR/kWh;

$T'_{10,t}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba t metais, EUR/kWh;

$T'_{04,t}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽĮ tinklais kainos viršutinė riba, t metais, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo būtiniam vartotojams koeficientą, kurio reikšmė lygi 1,3. Skirstomųjų tinklų operatoriui diferencijuojant persiuntimo paslaugos kainas vartotojams reikšmė nuosekliai didinama iki 2020 m., tačiau negali viršyti 1,3;

$T_{sis,t}$ – elektros energijos sisteminių paslaugų kaina, apskaičiuota vadovaujantis 2012 m. liepos 27 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-200 „Dėl Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos

nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodika, t metais, EUR/kWh;

$T_{viap, t}$ – elektros energijos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina, apskaičiuota vadovaujantis 2012 m. rugsėjo 28 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodika, t metais, EUR/kWh;

$\Delta T_{STO(10,04), t-2}$ – $t-2$ metų visuomeninio tiekėjo faktinių ir planuojamų sąnaudų už elektros energijos skirstymo paslaugas VI ir ŽI tinkluose skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, EUR/kWh.“

1.13. Papildyti 107¹ punktu:

„107¹. Kai visuomeninis tiekėjas teikia visuomeninio tiekimo paslaugą kelių skirstymo tinklų operatorių licencijuojamose veiklos teritorijose, nustatant visuomeninės elektros energijos kainos viršutinę ribą, t metais, yra taikomos daugiausiai buitinių vartotojų turinčio skirstymo tinklų operatoriaus elektros energijos skirstymo paslaugų, priklausomai nuo to, iš kurios įtampos tinklų vartotojas gauna elektros energiją, kainų viršutinės ribos. Skirtumas visuomeninio tiekėjo faktinių ir planuojamų sąnaudų už elektros energijos skirstymo paslaugas VI ir ŽI tinkluose, visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, $t-2$ metais yra apskaičiuojamas pagal Metodikos 111² punkte nustatytą formulę ir kompensuojamas Metodikos 107 punkte numatyta tvarka.“

1.14. Papildyti 109¹ punktu:

„109¹. Kai pagal Metodikos 109 punkte numatytą tvarką apskaičiuotas prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos, kurią faktiškai mokėjo visuomeninis tiekėjas, skirtumas sudaro daugiau nei 10 proc. prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos, Taryba šį skirtumą gali išdėstyti per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį.“

1.15. Papildyti 109² punktu:

„109². Kai Metodikos 109 punkte numatyta tvarka apskaičiuotas prognozuotos elektros energijos įsigijimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos, kurią faktiškai mokėjo visuomeninis tiekėjas, skirtumo grąžinimas išdėstomas per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, įvertinama pinigų kaina. Pinigų kainos nustatymui taikomas Lietuvos banko pinigų finansų įstaigų paskolų euro zonos ne finansų bendrovėms likučių palūkanų normos svertinis vidurkis už paskutinius paskelbtus 12 mėnesių iki Metodikos 115 punkte nurodyto termino.“

1.16. Pripažinti netekusiu galios 111 punktą.

1.17. Papildyti 111² punktu:

„111². Visuomeninio tiekėjo faktinių ir planuojamų sąnaudų už elektros energijos skirstymo paslaugas VI ir ŽI tinkluose skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių licencijuojamos veiklos teritorijose, kainos galiojimo laikotarpiui $t-2$, yra apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\Delta T_{STO(10,04), t-2} = \frac{\sum_{i=1}^n ((T'_{10, t-2} - T'_{10, t-2, i} + T'_{04, t-2} - T'_{04, t-2, i}) \times E_{vt, t-2, i})}{E_{vt, t}}, i = \overline{1, n} \quad (67)$$

čia:

$\Delta T_{STO(10,04), t-2}$ – $t-2$ metų visuomeninio tiekėjo faktinių ir planuojamų sąnaudų už elektros energijos skirstymo paslaugas VI ir ŽI tinkluose skirtumas, vienam visuomeniniam tiekėjui veikiant kelių skirstomųjų tinklų operatorių teritorijose, EUR/kWh;

$T'_{10, t-2}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VI tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais, skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos VI tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais buvo taikyta visiems visuomeninio tiekėjo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh;

$T'_{04, t-2}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽĮ tinklais kainos viršutinė riba, $t-2$ metais, skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos ŽĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ buvo taikyta visiems visuomeninio tiekėjo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, kurio reikšmė lygi 1,3.

$T'_{10, t-2, i}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais, i -tojo skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais nebuvo taikyta jo licencijuojamoje veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh;

$T'_{04, t-2, i}$ – elektros energijos skirstymo paslaugos ŽĮ tinklais kainos viršutinė riba, $t-2$ metais, i -tojo skirstymo sistemos operatoriaus, kurio elektros energijos skirstymo paslaugos ŽĮ tinklais kainos viršutinė riba $t-2$ metais nebuvo taikyta jo licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, EUR/kWh, įvertinant skirstymo paslaugos teikimo sąnaudų priskyrimo buitiniams vartotojams koeficientą, kurio reikšmė lygi 1,3.

$E_{vt, t}$ – visuomeninio tiekėjo prognozuojamas parduoti elektros energijos kiekis t metais, kWh;

$E_{vt, t-2, i}$ – $t-2$ metais visuomeninio tiekėjo i -tojo skirstymo tinklų operatoriaus licencijuojamoje veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams faktiškai parduotas elektros energijos kiekis, kWh;

n – skirstymo tinklų operatorių, kurių licencijuojamos veiklos teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams visuomeninės elektros energijos kainos viršutinėje riboje buvo taikyta kito skirstymo tinklų operatoriaus elektros energijos skirstymo paslaugos VĮ ir ŽĮ tinklais kainų viršutinės ribos, skaičius.“

Tarybos pirmininkas